

DEN NORSKE KIRKE

Sør-Hålogaland bispedømmeråd

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 14.03.2017

Vår ref: 17/00880-16

Deres ref:

Svar på høring - ordning for utpeking av biskoper

Generelle betraktninger og modell for bispeutpeking

Sør-Hålogaland bispedømmeråd viser til mottatt henvendelse fra Kirkerådet vedr. høring – ordning for utpeking av biskoper.

Bispedømmerådet er opptatt av at prosessen med utpeking av biskop må forenkles og forkortes, både av hensyn til de demokratiske organer som deltar og av hensyn til kandidatene. Bispedømmerådet mener videre at lokale ønsker om hvem som skal velges/tilsettes som biskop må balanseres mot de helhetskirkelige hensyn. Videre må det tilstrebes størst mulig åpenhet i prosessen.

Det er ulike oppfatninger i Sør-Hålogaland bispedømmeråd om hvilken ordning for utpeking av biskoper medlemmene går inn for. I møtet 22.02.2017 stemte et flertall på seks for tilsetting av biskop med Kirkerådet som tilsettingsorgan. Et mindretall på 3 stemte for en ren valgordning. Ingen gav sin tilslutning til tilsetting av biskop i et særskilt tilsettingsorgan. Det vises for øvrig til siste avsnitt i høringsnotatet.

Bispedømmerådet ønsker å gi uttrykk for sitt syn på forslag til konkrete bestemmelser knyttet til prosessen med utpeking av biskoper, hvilket fremkommer i høringsuttalelsen nedenfor.

Nominasjonsorgan og avstemningsprosedyre i nominasjonsorganet

Sør-Hålogaland bispedømmeråd gir sin tilslutning til at det enkelte bispedømmeråd fremdeles skal være nominasjonsorgan i nominasjonsprosessen av biskop.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd mener det er behov for større forutsigbarhet og forenkling av nominasjonsavstemningen enn det dagens regler for votering i bispedømmerådet gir. Bispedømmerådet viser i så måte til andre mulige modeller, jf. side 16 og 17 i høringsnotatet og peker spesielt på alternativet der medlemmene i nominasjonsorganet stemmer på tre kandidater og de tre som får flest stemmer ved denne avstemningsrunden (forutsatt 5 kandidater), nomineres. Deretter voterer det over kandidater til ytterligere to plasser, plass for plass. Et annet alternativ for votering vi vil peke på, er flertallsvotering.

Nominasjon av kandidater og supplerende nominasjon

Når det gjelder antallet kandidater som skal nomineres mener Sør-Hålogaland bispedømmeråd at det skal kunne nomineres inntil 5 kandidater, hvorav minimum 2 av hvert kjønn.

Bispedømmerådet mener at supplerende nominasjon er en nyttig funksjon som har vist seg å fungere. Bispedømmerådet er av den oppfatning at det antall forslagstillere (minst 100 stemmeberettigede jf. kriterier for kategorier) som er foreslått i høringsnotatet er tilstrekkelig og er med på å sikre supplerende nominasjon som en reell mulighet.

Sentrale biografiske opplysninger

I henhold til forslag til regler for de ulike ordningene med utpeking av biskop, skal bispedømmerådet straks etter nominasjonen sende en utskrift av protokollen til Kirkerådet sammen med sentrale biografiske opplysninger om hver av de nominerte kandidatene. Senere i prosessen skal Kirkerådet sende underretning til de stemmeberettigede om de nominerte kandidatene inneholdende blant annet sentrale biografiske opplysninger. Sør-Hålogaland bispedømmeråd ber om at det utarbeides klare retningslinjer for hva som anses som sentrale biografiske opplysninger om kandidatene utover det som finnes i dag. Dette for å styrke oppfattelsen av en enhetlig kirke og gjenkjenneligheten i det presenterte materialet ved nominasjon i ulike bispedømmer.

Sittende biskops rolle

Sør-Hålogaland bispedømmeråd mener det er prinsipielt uheldig at sittende biskop deltar i nominasjonsprosessen av sin etterfølger. Rådet er også av den oppfatning at domprost ikke bør delta. Domprost kan selv i mange tilfelle være kandidat og dette vil medføre utfordringer med settebiskop, i tillegg har domprosten normalt sett selv vært fungerende biskop i løpet av sin tjenestetid.

Her må det i så tilfelle en avklaring til i forhold til reglene for bispedømmerådets virksomhet og bispedømmerådets beslutningsdyktighet uten biskopens tilstedeværelse. Bispedømmerådet er også betenkt over at sittende biskop i det aktuelle bispedømme skal gi en grunnlagt uttalelse om de tre kandidatene som får flest stemmer i den rådgivende stemmegivningen.

Stemmerett ved rådgivende avstemning eller valg

Sør-Hålogaland bispedømmeråd er av den oppfatningen at det bør være de samme gruppene som har stemmerett uavhengig av hvilken modell som velges for tilsetting av biskop. Vi viser i den forbindelse til listen over stemmeberettigede i § 4 i forslaget til Valg av biskop i høringsnotatet, og mener at den kan være førende. Vi er spesielt opptatt av at ungdomsdemokratiets deltakelse sikres. Som et tillegg foreslår vi at domprostene gis stemmerett.

Avstemning i den rådgivende avstemningen eller bispevalget

Hva gjelder avstemning i den rådgivende avstemningen eller bispevalget, er Sør-Hålogaland bispedømmeråd av den mening at det bør være mulig å stemme på færre enn 3 kandidater, og mener at regelverket bør være at man kan stemme på inntil 3 kandidater.

Vekting av stemmer

Bispedømmerådet er skeptisk til vekting av 1., 2. og 3. stemmer. Høringsnotatet viser ved en gjennomgang av de siste bispeavstemmingene, at vekting av de ulike stemmegrupper har liten eller ingen innvirkning på resultatet. Hovedargumentet er at vekting kompliserer og gjør prosessen mindre gjennomiktig og informativ både for tilsettingsorganet og offentligheten. Den mest saksvarende og informative måte å oppsummere en rådgivende avstemming på, er å rangere etter førstestemmer.

Uttalerett ved utpeking av biskoper

Sør-Hålogaland bispedømmeråd støtter at det aktuelle bispedømmerådet skal gi en ikke begrunnet uttalelse om de tre kandidater som kommer videre etter den rådgivende avstemningen. Bispedømmerådet mener at biskopene, med unntak av avtroppende biskop, gir en grunnlagt uttalelse med prioritert rekkefølge på kandidatene, det samme for rektorene ved de teologiske institusjonene. Dette siste vil være en ordning som både vil lette nominasjonsprosessen og samtidig styrke tilførselen av en faglig teologisk vurdering av kandidatene.

Åremål

Det er ulike syn på spørsmålet om åremål for biskoper i Sør-Hålogaland bispedømmeråd. I spørsmålet om åremål for alle biskoper stemte 2 medlemmer for åremål, mens 6 stemte mot åremål for alle biskoper. Et medlem var avholdende.

For øvrig ønsker bispedømmerådet å utfordre kulturen for at biskoper forblir biskoper til de går av med pensjon. Dette kan hindre yngre kandidater fra å nå opp. Bispedømmerådet mener at det bør bli legitimt for en biskop å slutte som biskop for å gå over i annen stilling.

Preses

Her ser bispedømmerådet for seg tre modeller:

- 1) Bispemøtet kan ikke nominere andre kandidater enn blant sittende biskoper
- 2) Preses rekrutteres ikke bare blant sittende biskoper. Nominasjonsorgan som beskrevet i høringsnotatet (tre biskoper oppnevnt av Bispemøtet og lederne av KR, MKR og SKR).
- 3) Preses rekrutteres ikke bare blant sittende biskoper. Nominasjonsorgan som beskrevet i høringsnotatet supplert med et medlem fra Nidaros domkirkes menighet.

Ved avstemning gikk ingen av medlemmene inn for alternativ 1, ett medlem gikk inn for alternativ 2 og syv medlemmer gikk inn for alternativ 3.

Ordning for utpeking av biskoper

Sør-Hålogaland bispedømmeråd presiserer at det er sentralt at preses har fast plass i Kirkerådet som i dag, for å balansere mellom embetslinjen og rådsstrukturen.

Sør-Hålogaland bispedømmeråd voterte over de ulike ordningene for utpeking av biskoper.

- 1) Valg av biskop
- 2) Tilsetting av biskop i særskilt tilsettingsorgan
- 3) Tilsetting av biskop i Kirkerådet som tilsettingsorgan

Ved avstemningen gikk tre av rådets medlemmer inn for alternativ 1, seks av medlemmene stemte på alternativ 3. Ingen støttet alternativ 2.

Med vennlig hilsen

Jan-Kjell Jonassen
stiftsdirektør

Lissi Berg
fung. personalsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO

Mottakere:

KR - Avdeling for kirkeordning, Andreas
Henriksen Aarflot

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO